

Feljegyzések Virginiából

Kulin Borbála

Drága jó Edit néni, mikor megkapta a beutalót a füredi szívkorházba, két hétre, félrehívott a konyhában. „Félek elmenni – suttogta – mit gondolsz, Borikám, nem történhet valami váratlan politikai vagy háborús esemény, ami miatt esetleg nem tudnék visszajönni Balatonfüredről Nyíregyházára?” A mosolygás a fülcimpáimat csiklandozta. Megnyugtattam. Néhány év múlva, mikor hasonló szorongásokkal ültem fel az atlantai járatra Amsterdamban, eszembe jutott kedves, öreg arca. Szinte hallottam, ahogy mosolyát elnyelve most ő mondja nekem: „De hiszen két év nem a világ. Az csak egy másik földrész. Az csak egy óceán.”

Az én városom

Az én városom igen szerény. Az Appalache egyik völgyében fekszik, körülötte mindenütt gyönyörű nagy hegyek, dús erdőkkel, gazdag patakokkal. A városom viszont kicsi és nem is szép különösebben. Van egy nagy egyetem a közepén, ahová a világ minden tájáról érkeznek emberek. A város minden pontjáról odajutni busszal meg vissza, körbe-körbe, szabályos tizenöt percenként, de buszokkal a városból kijutni nem lehet.

Bár tényleg nem szép különösebben, viszont igen kedves és békés. Ez az a város, ahol a legérdemesebb megőregedni egész Amerikában, komoly felmérések alapján mutatták ki ezt a kétes dicsőségtől eredményt. Mert sok itt a park, a csend és a béke és látni jól a hegyeket.

A városomban van egy kis mozi is, kétszáz férőhelyes, adományokból tartják fenn és hetekig ugyanazt a filmet játsszák benne, naponta háromszor. Aztán hetek elteltével egy másik filmet, egyre-egyre egymás után, újabb hetekig.

Turistakönyvek, ha írják, hogy ennek meg annak a városnak az utcái, épületei mesélnek, hát az én városom nem mesél semmit, nem beszél. Nem tudom, titkokat tartogat-e, vagy csak ennyire szerény. Csak ül a völgyben, nézi a hegyeket és, az is lehet, elégedett magával, úgy, ahogy van.

Pedig az öregeket leszámítva mindenki másfelé kacsintgat belőle, pontosabban, csak a kevésbé tehetős öregeket leszámítva, mert a tehetősebbek szinte egész évben utazgatnak a nagyvilágban és csak időnként jönnek bele haza. Megjárják Dél-Amerikát vagy Hawaiit, sőt, vannak, akik rendszeresen valami kis csendes-óceáni szigetre járnak innen élvezni az életet, haza csak az ünnepekre jönnek, vagy, még rosszabb, intézkedős hétköznapiakra, de az én városomat ez sem zavarja.

A fiatalabbak közül sok az idegen: kínai, koreai, indiai, brazil, lengyel, magyar, ők haza vágnak belőle, s csak annyira szeretik őt, amennyiben hasonlít egy másik városra, arra, amit a szívük közepén hordanak. S ha a város maga nem emlékeztet senkit az otthonára, hát legalább a hegyek. Azt hiszem, a hegyek nélkül nem is szeretné senki ezt a várost egyáltalán.

Mondjuk, nem is törekszik erre. Talán szándékosan bájtalan, praktikus. Talán nem szereti, ha foglalkoznak vele, bámulják, fotózzák. Széles, hosszú utcái vannak, két lépésnyi kurta kis belváros, épp csak amennyi muszáj. Csak egy frissen épített körforgalom borzolja némelyest az itt autózók kedélyeit, minthogy a körforgalomban való közlekedés szabályai nem mindenkinek egyértelműek.

A tény, hogy a városom szerény, csendes, békés, és unalmas, mint egy hal, ugyanakkor nem zárja ki a lehetőséget, hogy néha nagy és váratlan dolgok történjenek benne, amiről aztán beszélnek az emberek az egész világon. Hét évvel

ezelőtt egy szerelmi bánatában megbolondult diák halomra lőtte az embereket az ő egyetemi kampuszán. Reggel volt, még alig ébredt. Ez volt a legtöbb áldozatot követelő lövöldözés, a mai napig az, egész Amerikában. Van emlékmű és vannak mécsesek. De megértem, ha erről nem akar beszélni. Megtörtént, benne történt meg, nem ő tehet róla. Talán pont a legbékésebbekkel esik meg az ilyesmi.

Erről lett híres, pedig nem vágyott hírnévre soha. Nem hiszem, hogy elvárta volna valaha is például, hogy olyan slágereket írjanak róla, mint írtak New Yorkról, Philadelphiáról vagy Chicagóról. De hogy egyetlen költője sem ajándékozta meg egy „ott vagyok honn, ott az én világom”-mal, talán rosszul eshetett neki. (Hja, nem juthat mindenkinek egy Petőfi.) Különösen, hogy egyik neves poétája a viszonylag közeli, észak-karolinai Charlotte-ba volt szerelmes. Pedig Charlotte még csak nem is hasonlít rá. Épp ezért érthető, teszük hozzá gúnyosan a fiatalok, akik szintén elmenekülnek innen egy-egy hétvégére az elegáns, nagyvilági Charlotte-ba, ahol tágas sétálóutcák, könyvesboltok és kiülős kávézók is vannak állítólag. Charlotte egy „Igazi Város”, mondják.

Nem tudom, én hányadán állok vele. Távolról sem az ideálom. Szeretném, ha másmilyen lenne. Csacsogóbb, harsányabb, játékosabb. Szeretném, ha lennének zezugos, szeszélyes kis utcái, meglepetésként kinyíló terekbe futva. Ha lennének neki is kiülős kávézói, mint annak a másik városnak. Szeretném, ha lenne benne egy nagyobb mozi. Mégis, ha arra a napra gondolok, amikor elhagyom egyszerű utcáit, egyetlen körforgalmát, csendes sétányait, parkjait, amikben a nyári estéken százával bolyonganak a szentjánosbogarak, mint egy tündérmesében, összeszorul az az okos szívem.

gyávakutya – ceruza, papír, 2014

„Hát ez valami fantasztikus!”
(Kulin Ágota, 1969–2014)

The time of my life

Rideau Lakes, Ontario, Kanada.

Újra a juharerdők, a teknősök, az éjszaka szorgos férgektől sercegő avar és a jajveszékélő bújármadarak földjén.

Amerre a szem ellát: tavak és szigetek. Erdők a szárazföldön, erdők, mintha a vízből nőnének. Eldönthetetlen, mi volt itt előbb: a fák hódítottak-e el maguknak kisebb-nagyobb területeket a vizektől, vagy fordítva, a víz tört be mindenhova, mindenféle formában, tóként, tócsaként, talajvízként a fák otthonába. Mindegy is, most már víz és erdő elválaszthatatlanul együtt élnek termékeny házasságban. A tó tükre fölé hajló fenyők hátán halászas-fészkek. A tisztásokon szarvasok. Az ágakon-bogakon inverz Misi mókusok (fekete test, vörös farok). A füvek alján patkánysiklók, mindenféle békák. A sáros földúton ezerlábúak. Egy hatalmas, piros fejű harkály szellemként suhog a fák közt, kopog, kaparász.

Olyan minden itt, igazán, mint az özönvíz utáni első napsütéses vasárnapon. Mintha már csak a bújármadarak gyaşzolnának éjszakánként a tavon az elsüllyedt világ felett. De a szívbe markoló jajongásuk csalóka. Párási időszak van: valójában szerelmesek. „I’m having the time of my life, the time of my life” – ezt sikoltozzák a sötét éjszakába. A kutatóállomáson nincs semmi változás, minden úgy áll itt, ahogy tavaly nyáron itthagytuk. Igaz, avar és faágak fedik el a tavaly gondosan kigereblyezett fűvet, a farönkökből összeállított, hevenyészett homokozót a ház mellett. Egy-két pókháló az ajtókon, a házba belépve dohszag és hideg. Ezt leszámítva minden változatlan. Mintha nem történt volna semmi ez alatt az egy év alatt.

Ezen az isten háta mögötti, nyugalmas helyen, ahol a lelki béke egyetlen ellensége a szúnyog, észrevétlenül fordulnak a napok egymásba. Az idő csupa idilli tevékenységgel telik: evéssel (idén, minden konyhai felszerelés híján még főzöm sem kell, a kutatóállomás központi épületében, a nagykonyhán étkezünk), evés után cseverészéssel (sok itt a diák, huszonéves lányok-fiúk, biológusprofesszorok és professzornők Kingstonból, Torontóból, Ottawából, Chicagóból), cseverészés után sétálgatással. Általában lesétálok a fiaimmal a kikötőhöz és halakat fogunk, vagy elbandukolunk a mocsárhoz a hód várát megnézni, időnként elmegyünk bámészkodni a Chaffey’s Lockhoz, a zsiliphez. Ez itt a helyi látványosság: naponta kétszer feltekerik a kis hidat, a Swing Bridge-et, hogy a Lake Opinicon és az Indian Lake között átjárhassanak a hajók. Mivel a két tó között szintkülönbség van, a hajókat egy átvezető csatornába terelik. Ott lezárják mögöttük a zsilipet és a csatorna másik végén lévő zsilipet lassan megnyitva addig engedik a vizet be- vagy kifolyni, amíg egyszer elég lesz, a vízszint eléri a másik tó szintjét és a hajók zökkenőmentesen átúszhatnak.

Ha nagyon unjuk magunkat, elautózunk a legközelebbi játszótérig vagy könyvtárig, boltig Elginbe, egy aprócska, bájosan jelentéktelen faluba, beszerezni ezt-azt, gombahatározót, gyerekefilmeket, tejet, kekszeket, kakaót.

Szeretek autózni itt, mert a legközelebbi úticélig is legalább húsz percet kell vezetni pazar tájakon, a fiúk csöndben nézelődnek közben, néha el is bóbiskolnak, így tudok zenét hallgatni.

Kispál és a Borz van a lejátszóban, ezt hallgatom két hónapja. Ugyanazt az albumot április óta. Dobolok a kormányon és énekelek hangosan mint egy tizenéves. És amikor az a szám jön, hogy „Jutka átúszott a folyón”, feltekerem a hangerőt és sírok. Itt senki nincsen, itt senki nincsen, itt senki nincsen úgy, ahogy te itt nekem. Addig sírok, amíg egyszer elég lesz. Megtelek. Vagy kiürülök. És akkor majd mehet tovább az élet.